

Вісник

11 '99

аграрної науки

ЗЕМЛЕРОБСТВО, АГРОХІМІЯ

РОСЛИННИЦТВО, КОРМОВИРОБНИЦТВО

ТВАРИННИЦТВО, ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА

ГЕНЕТИКА, СЕЛЕКЦІЯ, БІОТЕХНОЛОГІЯ

МЕХАНІЗАЦІЯ, ЕЛЕКТРИФІКАЦІЯ

АГРОЕКОЛОГІЯ, РАДІОЛОГІЯ, МЕЛІОРАЦІЯ

ЗБЕРІГАННЯ ТА ПЕРЕРОБКА ПРОДУКЦІЇ

ЕКОНОМІКА

Вісник аграрної науки

НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНИЙ ЖУРНАЛ
УКРАЇНСЬКОЇ АКАДЕМІЇ
АГРАРНИХ НАУК

11 '99

Видається з вересня 1922 р.
(матеріали друкуються
мовами оригіналів —
українською та російською)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

М.В. Зубець
(головний редактор)

П.І. Коваленко
(заступник головного редактора)

В.А. Величко
(заступник головного редактора)

Т.П. Канаш
(відповідальний секретар)

Ф.Ф. Адамень

Г.О. Богданов

В.П. Буркат

А.Г. Веретьохін

Г.О. Єресько

М.К. Лінник

М.П. Лісовий

І.П. Масло

Д.О. Мельничук

Б.С. Прістер

П.Т. Саблук

В.Ф. Сайко

В.П. Ситник

В.В. Снітинський

О.Г. Тараріко

О.М. Шпичак

EDITORIAL BOARD

M. Zubets
(*editor-in-chief*)

P. Kovalenko
(*deputy editor-in-chief*)

V. Velychko
(*deputy editor-in-chief*)

T. Kanash
(*executive secretary*)

F. Adamen'

G. Bogdanov

V. Burkatt

A. Veretyokhin

H. Yeresko

M. Linnyk

M. Lisoviy

I. Maslo

D. Melnychuk

B. Prister

P. Sabluk

V. Saiko

V. Sytnyk

V. Snityns'ky

O. Tarariko

O. Shpychak

Видавництво
«АГРАРНА НАУКА»
1999

- 5 **Зубець М.В., Буркат В.П., Мельник Ю.Ф.** Основні положення Концепції розвитку м'ясного скотарства в Україні
- 12 **Полупан М.І., Соловей В.Б., Ковальов В.Г.** Визначення природного потенціалу ґрунтів акумулятивного типу
- 21 **Сніговий В.С., Глушук М.М.** Гумусовий стан чорнозему південного за різних способів обробітку в сівозміні
- 24 **Бобер А.Ф., Марков В.В.** Конкурентна придатність різних сортів люцерни для вирощування під покривом злакових культур
- 28 **Дубовой В.І., Козий В.І., Головаха В.І., Козий Н.В., Дубовая Л.В.** Енергосберегаючі технології вирощування каланхоє перистого і перспективи применения его препаратів в ветеринарній медицині
- 31 **Дідора В.Г.** Екологічні фактори та періодичність росту льону-довгунця
- 33 **Адмін Є.І., Борщ О.В.** Наукова концепція переходу молочних ферм на енергосберегаючі технології
- 36 **Цвігун А.Т., Повозніков М.Г., Блюсюк С.М.** Обґрунтування рівня енергетичного живлення молодняка худоби м'ясних порід
- 39 **Підпала Т.В.** Родинне парування в селекції червоної степової худоби
- 41 **Минковский А.Е.** Особенности технології вирощування родительських форм гібридів подсолнечника
- 45 **Димань Т.М., Тарасюк С.І., Глазко В.І.** Популяційно-генетична характеристика худоби породи пінцгау
- 49 **Циганенко М.О., Мельник В.І.** Зменшення рівня механічного впливу на томати при транспортуванні
- 53 **Ромащенко М.І., Жовтоног О.І., Філіпенко Л.А.** Обґрунтування екологічно безпечних поливних норм
- 59 **Поліщук В.П., Бойко А.Л., Будзанівська І.Г.** Детекція антигенів фітовірусів у ґрунті
- 63 **Романчук І.О., Насырова Г.Ф., Кигель Н.Ф.** Повышение виживаемости бактериальных культур в процессе производства лиофилизированных препаратов
- 66 **Варченко О.М.** До концепції маркетингу на підприємствах бурякоцукрового підкомплексу України
- 70 **Чопенко В.М.** Економічна ефективність виробництва овочів у приміській зоні Києва та шляхи її підвищення
- 73 **Корчинська О.А.** Економічні аспекти використання мінеральних добрив в Україні
- 76 **Чикуркова А.Д.** Формування робочої сили та її ціна в аграрному секторі регіону
- 78 **Бронін О.В.** До питання економічної ефективності виробництва насіння соняшнику в умовах становлення ринкової економіки України
- 80 **Харчишина О.В.** Аналіз тенденцій виробництва і споживання продукції скотарства
- 82 У Президії УААН
- 84 Є.І. Адміну — 75

НАЙАКТУАЛЬНІШЕ

ЗЕМЛЕРОБСТВО,
ГРУНТОЗНАВСТВО,
АГРОХІМІЯРОСЛИННИЦТВО,
КОРМОВИРОБНИЦТВОТВАРИННИЦТВО,
ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНАГЕНЕТИКА, СЕЛЕКЦІЯ,
БІОТЕХНОЛОГІЯМЕХАНІЗАЦІЯ,
ЕЛЕКТРИФІКАЦІЯАГРОЕКОЛОГІЯ,
РАДІОЛОГІЯ, МЕЛІОРАЦІЯЗБЕРІГАННЯ ТА
ПЕРЕРОБКА ПРОДУКЦІЇ

ЕКОНОМІКА

СТОРІНКА МОЛОДОГО
ВЧЕНОГО

ХРОНІКА

ЮВІЛЕЇ

УДК 636.082.252

© 1999

РОДИННЕ ПАРУВАННЯ В СЕЛЕКЦІЇ ЧЕРВОНОЇ СТЕПОВОЇ ХУДОБИ

Т.В. Підпала,
кандидат сільсько-
господарських наук

Кримський
державний
аграрний
університет

Викладено результати використання інбридингу при розведенні червоної степової породи в племінних стадах. Виявлено, що тварини, одержані від родинного парування, характеризуються достатньо високим рівнем продуктивності та нормальною плодючістю. За розвитком цих ознак інбредні корови не поступаються аутбредним ровесницям.

Одним із найбільш сильнодіючих чинників закріплення господарськи корисних ознак у тварин є родинне парування. Питання впливу інбридингу потребує подальшого вивчення тому, що його результати можуть бути як негативними (Ф.Ф. Ейсер, 1977; А.И. Пунг, 1977), так і позитивними (В.Б. Близниченко, 1979; В. И. Ладька, 1989).

Аналіз походження корів червоної степової породи племінних стад свідчить, що вони одержані від таких типів інбридингу: простий, перемінний через матір та батька, закріплюючий і комплексний. Їх вплив на виявлення ознак у корів за першу лактацію — надій та вміст жиру в молоці наведено в таблиці.

Молочна продуктивність інбредних корів

Тип інбридингу	Кількість корів	Показники за першу лактацію			
		Надій, кг		Вміст жиру в молоці, %	
		M±m	C _v	M±m	C _v
<i>Держплемзавод «Малинівка»</i>					
Простий	25	4744**±196,5	20,3	3,78±0,05	6,7
Перемінний через матір	15	4170±354,1	31,8	3,88±0,06	5,6
Перемінний через батька	35	3989±149,2	22,1	3,79±0,04	6,3
Посилюючий через матір	16	4432±356,1	31,1	3,77±0,05	5,5
Посилюючий через батька	24	4034±188,3	22,5	3,85±0,06	7,0
Закріплюючий	11	4262±322,2	23,9	3,73±0,06	5,3
Комплексний	42	4227±162,0	24,8	3,75±0,03	6,0
Разом	168	4214±84,1	25,9	3,79±0,02	6,4
Аутбредні	274	4157±65,9	26,3	3,83±0,01	6,0
<i>ПАК «Зоря»</i>					
Простий	217	4125±59,6	21,3	4,16±0,03	9,3
Перемінний через батька	54	4315±132,9	22,6	4,27*±0,05	8,7
Посилюючий через матір	79	4216±104,7	22,1	4,15±0,04	8,7
Посилюючий через батька	44	4093±91,8	14,7	4,24±0,06	8,8
Закріплюючий	32	4439±191,2	24,4	4,25±0,05	7,2
Комплексний	18	4122±147,9	15,2	4,07±0,07	7,1
Разом	444	4182±42,4	21,4	4,18±0,02	8,9
Аутбредні	544	4118±35,4	20,0	4,09±0,01	6,3
<i>КСП «Лідія»</i>					
Простий	59	4069±135,2	25,6	3,81±0,03	5,8
Аутбредні	537	4109±51,7	29,1	3,87±0,01	6,8

*p>0,90; **p>0,95

У досліджуваних гуртах великої рогатої худоби червоної степової породи застосовували переважно простий інбридинг (ПАК «Зоря» і КСП «Лідія»).

Широке використання простого родинного тарування зумовлене тим, щоб уникнути у потомків інбредної депресії. Цим же пояснюється і незначна частка інбредних тварин, які одержані за таких типів інбридингу, як закріплюючий та комплексний.

Молочна продуктивність інбредних і аутбредних корів у межах кожного стада відрізняється незначно, але результати різних типів парувань не відрізняються за генетичними особливостями.

У стаді держплемзаводу «Малинівка» кращими серед інбредних тварин виявилися корови, які походять від аутбредних батьків, споріднених між собою через одного жіночого або чоловічого предка. Перемінний інбридинг, але через інбредних бугаїв-батьків дав гірші результати. Надої корів цієї групи найнижчі. І навпаки. Кращими серед інбредних тварин у стаді ПАК «Зоря» були корови, одержані від перемінного через батька та закріплюючого родинного парувань. Цей тип інбридингу використовують при внутрішньолінійному підборі, який застосовували під час розведення червоної степової худоби в стаді.

Висновки

Якість нащадків значною мірою залежить від типу родинного парування, яке використовують для їх отримання. Інбредні тварини за розвитком продуктивних та адап-

тивних ознак не поступаються аутбредним. Дію цього фактора, який визначає спадкові особливості тварин, слід враховувати під час розведення великої рогатої худоби.

ПРОБЛЕМИ СТАНДАРТИЗАЦІЇ ТА МЕТРОЛОГІЇ В ҐРУНТОЗНАВСТВІ, АГРОХІМІЇ ТА ОХОРОНІ ҐРУНТІВ

Кординаційно-методична нарада «Наукові та організаційні проблеми стандартизації та метрології в ґрунтознавстві, агрохімії та охороні ґрунтів» проходила у м. Суми 6—7 жовтня 1999 р. на базі Сумського державного аграрного університету під егідою Наукового центру з проблем ґрунтознавства, агрохімії та охорони ґрунтів.

У роботі наради брали участь понад 40 делегатів, у т. ч. представники міністерств, відомств, науково-дослідних інститутів, вузів, дослідних станцій, підприємств і фірм.

Відкрив нараду проректор Сумського державного університету В.М. Кабанець і академік-секретар УААН О.Г. Тараріко. Були заслухані доповіді, присвячені питанням стандартизації і метрології в ґрунтознавстві, агрохімії та охороні ґрунтів: академіка УААН В.В. Медведєва «Актуальні проблеми розвитку ґрунтово-агрохімічної науки: стандартизаційний та метрологічний аспекти»; член-кореспондента УААН С.Ю. Булігіна «Земельна реформа та охорона ґрунтів»; начальника відділу УкрНДІССІ «Правові та організаційно-методичні засади національної системи стандартизації»; С.А. Балюка «Стандартизація і метрологія в ґрунтознавстві та агрохімії: стан проблеми, пропозиції»; М.І. Полупана «Класифікація та номенклатура ґрунтів як основа стандартизації в ґрунтознавстві»; А.О. Христенко «Агрохімічні методи дослідження ґрунтів: стандартизація та метрологічне забезпечення»; А.І. Фатєєва «Проблеми екологічного нормування техногенного забруднення ґрунтів»; В.П. Іванова «Проблеми стандартів та стандартних зразків у ґрунтознавстві та шляхи їх поліпшення»; В.І. Кисіля «Стандартизація у біологічному землеробстві»; зав. відділом фірми «Селмис» С.Г. Хмільовця «Прилади та фізико-хімічні аналізатори в агрохімії та сертифікація сільськогосподарської продукції»; заступника начальника технічного відділу АТ «Хімпром» В.О. Дудкі «Нові види мінеральних добрив». В обговоренні доповідей брали участь представники Міністерства агропромислового комплексу України (М.І. Кравець), Укragростандарту (В.М. Хмель), наукових і учбових закладів (академік С.Т. Вознюк, Ф.П. Топольний, С.В. Вакала та ін.).

У доповідях і виступах учасників наради відзначалася надзвичайна актуальність розглянутої проблеми, недостатній рівень стандартизаційного та метрологічного забезпечення досліджень і галузі, необхідність удосконалення нормативної бази і налагодження взаємовідносин та співвиробництва з міністерствами та відомствами.

Було прийнято рішення, у якому сформульовано основні наукові та прикладні проблеми, практичні пропозиції, а саме: НЦ з проблем ґрунтознавства, агрохімії та охорони ґрунтів, дослідним інститутом, вузам вважати роботу з стандартизації та метрології основними пріоритетними напрямками досліджень на перспективу; просити Президію УААН вирішити питання щодо створення Служби стандартизації і метрології УААН і Технічного центру на базі ІГА УААН; просити міністерства і відомства включати роботи з стандартизації і метрології у галузі ґрунтознавства, агрохімії та охорони ґрунтів у національні, державні та галузеві НТП; забезпечити широке висвітлення засобами масової інформації та у науковій літературі питання стандартизації і метрології в галузі ґрунтознавства, агрохімії та охорони ґрунтів.

С.А. Балюк